

УДК: 612:615.814.1

МАКАЦ В.Г.

ВЕГЕТАТИВНА СУТНІСТЬ ГОЛКОТЕРАПІЇ ЯК ПРОБЛЕМА “ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ВЕГЕТОЛОГІЇ”

(ІНФОРМАЦІЯ 13)

Доктор медичних наук, професор, експерт вищого рівня НАН України (Європейський центр післядипломної освіти лікарів ГО “Українська національна академія природознавства”)

На основі здатності біологічних систем генерувати слабкі струми в штучно утворене зовнішнє коло, відкрита невідома раніше функціонально-вегетативна система людини. Біофізичні феномени засвідчили реальність акупунктурних каналів традиційної китайської Чжень-цзю терапії і її безпосереднє відношення до вегетативного гомеостазу... Виявлені теоретичні і практичні помилки указують на необхідність перегляду низки східних і західних теоретичних концепцій.

Ключові слова: вегетативний гомеостаз, Чжень-цзю терапія, функціонально-вегетативна система людини.

The book is the final edition and has no analogues. Previously unknown functional-vegetative system of human has been discovered on the basis of the ability of biological systems to generate weak currents into artificially created external circuit. Biophysical phenomena testify to the reality of acupunctural channels of the traditional Chinese *Zhenjiu* therapy and its direct relation to vegetative homeostasis... The disclosed theoretical and practical mistakes indicate the necessity of revision of a number of the Eastern and Western theoretical conceptions.

Key words: vegetative homeostasis, Zhen-Tszyu therapy, functional-vegetative system of the person.

На основании способности биологических систем генерировать слабые токи во внешний искусственный контур, открыта неизвестная ранее функционально-вегетативная система человека. Биофизические феномены свидетельствуют о реальности акупунктурных каналов Чжень-цзю терапии и её непосредственное отношение к вегетативному гомеостазу... Выявленные теоретические и практические ошибки указывают на необходимость пересмотра ряда восточных и западных теоретических концепций.

Ключевые слова: вегетативный гомеостаз, Чжень-цзю терапия, функционально-вегетативная система человека.

Вступ

Даний розділ принципово актуальний. В ньому вперше ставиться питання про вегетативну спрямованість репрезентативних ФАЗ і проводиться біофізична паралель між східними синдромами ЯН-ІНЬ (збудження – пригнічення) і західним розумінням симпатичної і парасимпатичної активності ВНС, які забезпечують вегетативний гомеостаз.

Дослідження матеріалістів–органіків показали, що симпатичний і парасимпатичний відділи вегетативної нервової системи знаходяться в постійній взаємодії. При цьому базову біологічну функцію ВНС поділили на:

а) *трофотропну* - спрямовану на підтримку динамічної стабільності внутрішнього середовища організму, його фізико-хімічних, біохімічних, ферментативних, гуморальних і інших констант;

б) *ерготропну* - спрямовану на вегетативно-метаболічне забезпечення різних форм адаптивної поведінки, розумової і фізичної діяльності, реалізації біологічних мотивацій до умов зовнішнього середовища, що змінюються.

При цьому мають на увазі, що ВНС реалізує свої функції зміною судинного тону, адаптаційних і трофічних реакцій і функціонального управління внутрішніми органами (що, до речі, відповідає традиційним положенням ідеології східної філософії).

На основі морфологічних і функціональних особливостей ВНС поділили на: а) *симпатичну*, яка активує ерготропну функцію, коригує стандартні умови внутрішнього середовища, обумовлює виконавчу функцію, гальмує анаболічні і активує катаболічні процеси; б) *парасимпатичну*, яка більше спрямована на підтримку гомеостатичної рівноваги (тобто трофотропної функції), стимулює анаболічні і пригнічує катаболічні процеси.

Обидва відділи ВНС функціонують як антагоністи і за рахунок подвійної іннервації більшості внутрішніх органів забезпечують сталість динамічної рівноваги відповідних функцій. На відміну від парасимпатичного, функція симпатичного відділу ВНС більше залежить від центральної нервової і ендокринної систем та процесів, що відбуваються на периферії і у вісцеральній сфері. Тому її тонус нестійкий, вимагає постійних пристосувальних і компенсаторних реакцій.

Загалом органна ВНС забезпечує періодичність більшості біохімічних і фізіологічних процесів, підтримуючи в межах норми біологічні константи і адаптацію організму до умов зовнішнього середовища (останнє контролюється подвійною іннервацією більшості внутрішніх органів). Подібна симпатична і парасимпатична іннервація обумовлює контроль і регуляцію процесів збудження і пригнічення органів і функціональних систем, забезпечуючи сталість динамічної рівноваги відповідних функцій.

Теоретична база Східної терапевтичної філософії базується на гармонії в організмі двох протилежних сил (ІНЬ - пригнічення і ЯН - збудження), які контролюють динамічно-функціональну сталість організму. При цьому підкреслюється її безпосередня залежність від космофізичних факторів. Порушення гармонії веде до патології, яка виражається в послабленні, або посиленні функціональної ІНЬ або ЯН активності (до речі, основою пульсової діагностики є визначення співвідносності ЯН-ІНЬ синдромів, з метою відновлення порушеної функціональної рівноваги).

Таке розуміння, незважаючи на його метафізичну інтерпретацію, викликає у деяких західних фахівців обґрунтовані аналогії. Адже функціональна рівновага організму, внаслідок гармонії двох протилежностей, повинна розглядатися як динамічна сталість його внутрішнього середовища - вегетативний гомеостаз, який забезпечують симпатичний і парасимпатичний відділи ВНС. Проте, більшість продовжує стояти на позиціях нервізму і рефлекторних теорій та впевнена, що вегетативний гомеостаз забезпечується виключно активністю симпатичного і парасимпатичного відділів ВНС, соматовісцеральною інтеграцією і нейроендокринним співвідношенням.

Але виникає питання: чи мають указані механізми самостійне значення, чи ВНС являються функціональним виконавцем індивідуального рівня? Адже відомо, що ряд біохімічних і фізіологічних процесів обумовлені фото енергетичною регуляцією. Завдяки останній світло (як частина електромагнітного спектру) через зоровий орган впливає на вегетативні центри гіпоталамуса і гіпофіза. Окрім того сьогодні відомо про біофізичну реальність і взаємозалежність репрезентативних ФАЗ і низку їх, невідомих раніше, біофізичних феноменів.

Іншими словами для фахівців починається "непочатий край роботи" по переосмисленню теоретичних положень західної терапевтичної філософії, тому ще раз звертаємо їх увагу на наступне.

1) Східна медицина поділила функціональні системи організму людини на дві групи, підкреслюючи при цьому цілісність та взаємозалежність внутрішнього і зовнішнього середовищ.

Перша група - функціональні системи ЯН (LI - товстий кишковик, ST - шлунок, TE - потрійний обігрівач, лімфатична система, SI - тонкий кишковик, GB - жовчний міхур і BL - сечовий міхур). Вони забезпечують виконавчу функцію, процеси збудження і згідно матеріалістичному розумінню аналогічні з функцією симпатичної нервової системи.

Друга група - функціональні системи ІНЬ (LU - легені, SP - селезінка - підшлункова залоза, PC - перикард, HT - серце, LR - печінка і KI - нирки). Вони забезпечують процеси накопичення енергії, обумовлюють стан спокою (пригнічення) і згідно матеріалістичному розумінню аналогічні з функцією парасимпатичної нервової системи.

2) Розроблена методологія функціонально-вегетативної діагностики (ФВД) обумовлена наступними принциповими положеннями:

- показники функціональної активності репрезентативних ФАЗ ЯН та ІНЬ груп, слід оцінювати з позиції розуміння функціональної активності симпатичного і парасимпатичного відділів ВНС;

- симпатичний та парасимпатичний відділи ВНС забезпечують, відповідно, активацію і пригнічення функціональної активності органів і систем (у звичайних умовах динамічно стабільні, взаємозалежні, порушення рівноваги обумовлено перевагою активності одного з відділів ВНС);

- синдроми ЯН та ІНЬ характеризують, відповідно, стани збудження і пригнічення органів, відображаючи системну рівновагу організму (у звичайних умовах динамічно стабільну, порушення рівноваги обумовлене перевагою того, або іншого процесу);

- за своїм функціональним призначенням органи системи ЯН є органами активної дії, а органи системи ІНЬ - органами накопичення (спокою);

- динамічно-стабільне співвідношення активності ЯН і ІНЬ корелює з динамічно-стабільною стійкістю ВНС, станом балансу взаємозалежної активності її симпатичного і парасимпатичного відділів, тобто вегетативною рівновагою;

- перевага ЯН синдрому над ІНЬ синдромом свідчить про порушення вегетативної рівноваги з перевагою симпатичної активності ВНС;

- перевага ІНЬ синдрому над ЯН синдромом свідчить про порушення вегетативної рівноваги з перевагою парасимпатичної активності ВНС;

3) В методологію формування доказової бази ми включили розроблені нами вегетативні коефіцієнти (**k**). Вони указують на взаємозалежне співвідношення сумарної ЯН-ІНЬ (симпатичної-парасимпатичної) активності, визначаються за формулою $k-VP = \frac{\sum ЯН}{\sum ІНЬ}$ і формують наступні варіанти функціонально-вегетативного діагнозу:

k (до 0,75) = синдром значної переваги парасимпатичної активності (**ПА-зн**);

k (0,76-0,86) синдром вираженої переваги парасимпатичної активності (**ПА-в**);

k (0,87-0,94) зона функціональної компенсації парасимпатикотонії (**ФкП**);

k (0,95-1,05) зона вегетативної рівноваги (**ВР**);

k (1,06-1,13) зона функціональної компенсації симпатичної активності (**ФкС**);

k (1,14-1,26) синдром вираженої переваги симпатичної активності (**СА-в**);

k (1,26 і >) синдром значної переваги парасимпатичної активності (**СА-зн**).

А тепер поспробуємо переконати фахівців у безпосередньому відношенні репрезентативних ФАЗ (точок традиційної акупунктури) до вегетативного гомеостазу і доказати функціональну аналогічність східних ЯН-ІНЬ синдромів з західним розумінням симпатичної та парасимпатичної активності ВНС.

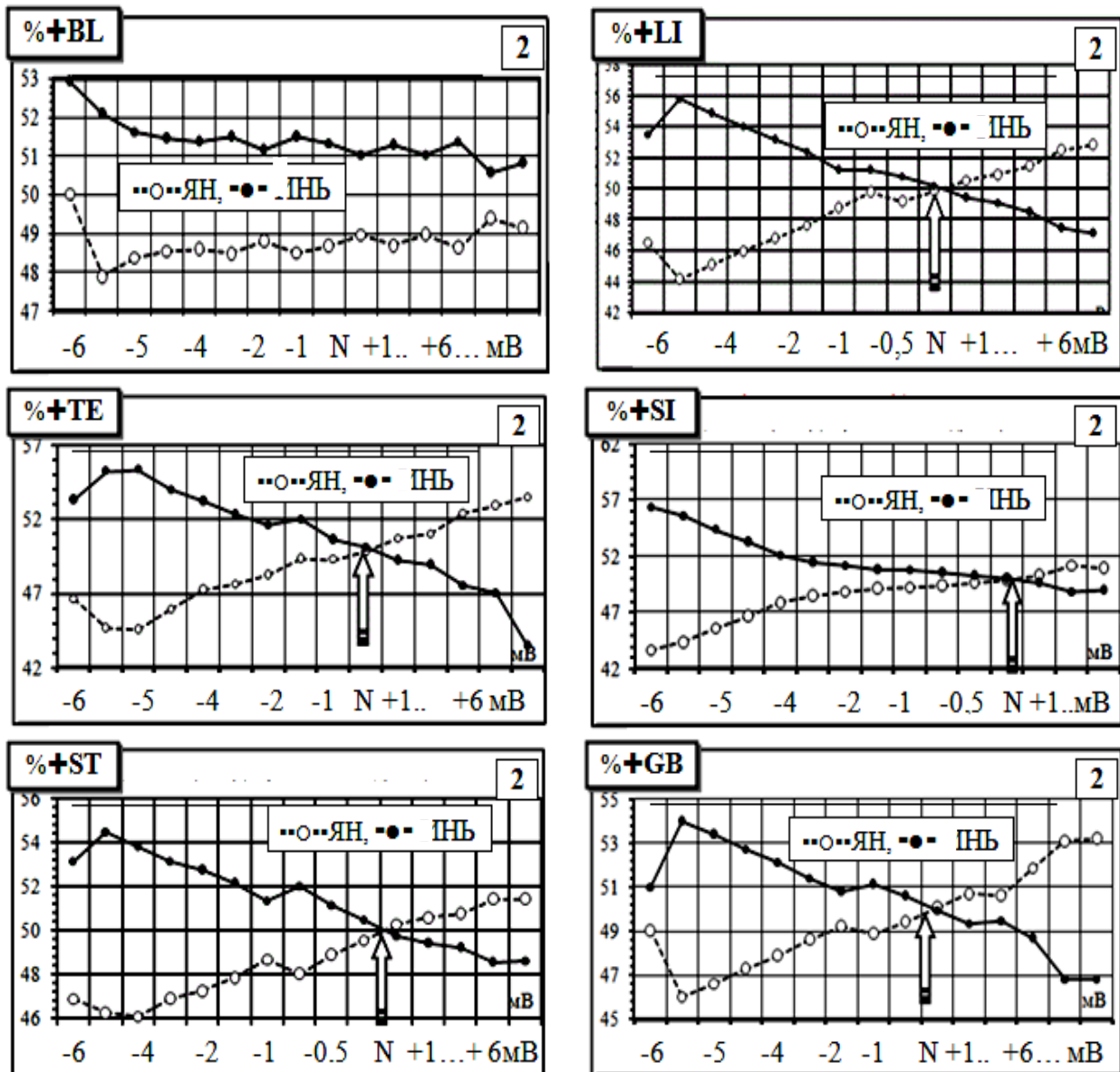
І насамперед розглянемо залежність синдромів ЯН-ІНЬ від активності окремих систем...

Зважаючи на аналогію синдрому ЯН (збудження) з симпатичною активністю

ВНС, а синдрому ІНЬ (пригнічення) з парасимпатичною, слід розглянути їх кількісну залежність від активності окремих ФС

1. ЗАЛЕЖНІСТЬ ІНЬ-ЯН СИНДРОМІВ ВІД АКТИВНОСТІ ЯН-СИСТЕМ.

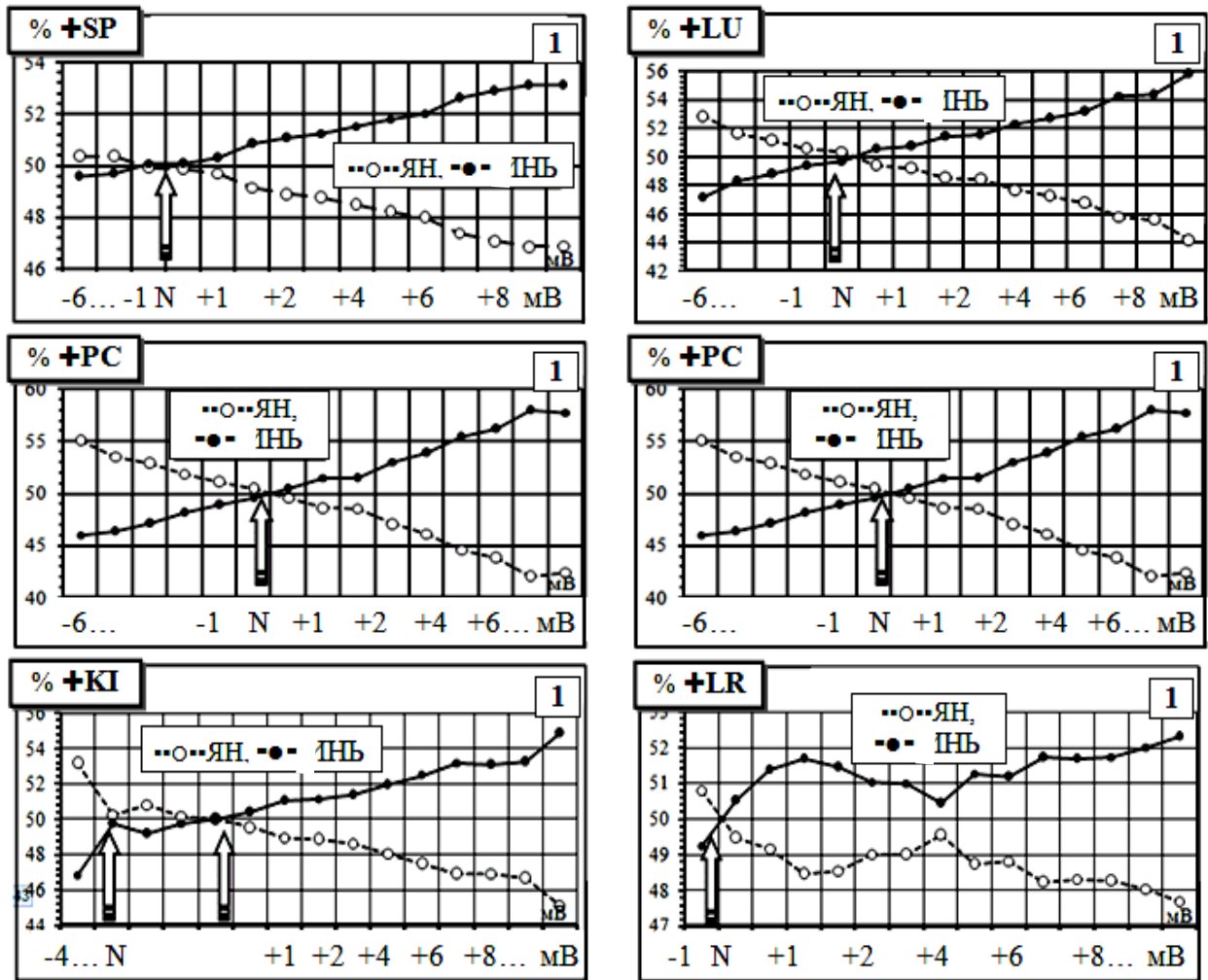
Збудження (до- і вище зони норми) любої з репрезентативних ФАЗ групи ЯН (LI-ST-TE-SI-GB-BL) обумовлює зростання сумарної активності ЯН і пригнічення сумарної активності ІНЬ (мал.1). Отримані наслідки указують на перевагу процесів збудження - симпатичної спрямованості каналів групи ЯН.

Мал.1 Перевага ЯН-синдрому при збудженні каналів ЯН-групи.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ІНЬ-ЯН СИНДРОМІВ ВІД АКТИВНОСТІ ІНЬ-СИСТЕМ

Збудження (до- і вище зони норми) любої з функціональних систем групи ІНЬ (LU-SP-PC-NT-LR-KI), обумовлює зростання сумарної активності ІНЬ і пригнічення сумарної активності ЯН (мал.2). Отримані наслідки указують на перевагу процесів пригнічення - парасимпатичної спрямованості каналів групи ІНЬ.

Мал.2 Перевага ІНЬ-синдрому при збудженні каналів ІНЬ-групи .

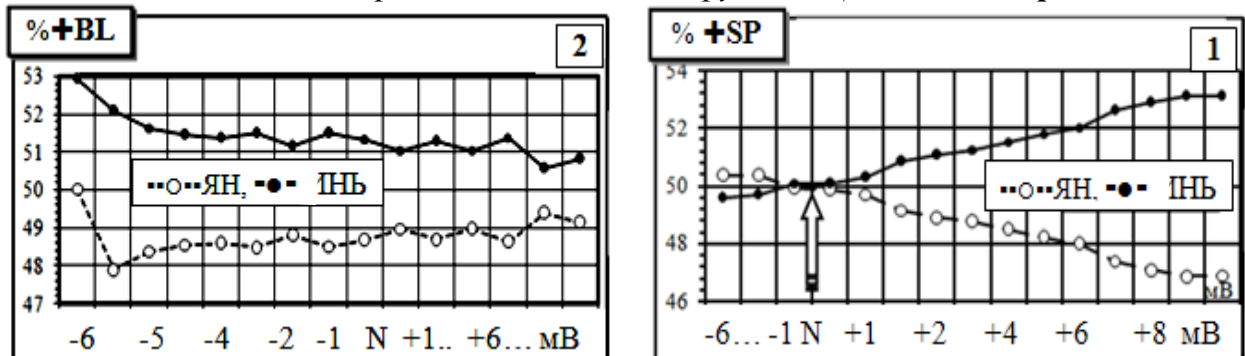
А тепер порівняємо симпатичну (ЯН) і парасимпатичну (ІНЬ) активність по окремих каналам ЯН-ІНЬ груп і зробимо висновок про вегетативну спрямованість традиційних ЯН-ІНЬ синдромів (мал.3).

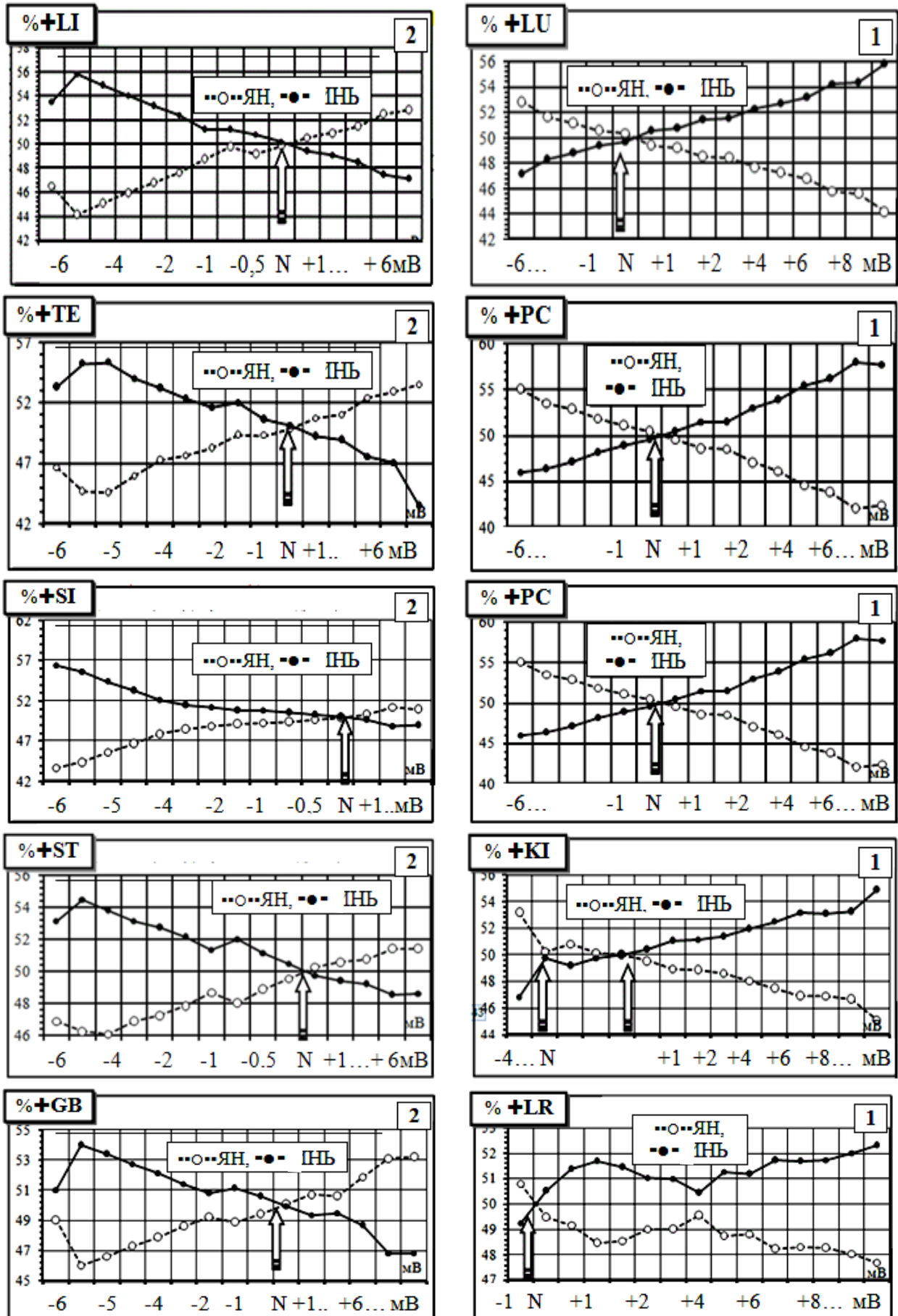
При цьому звертає на себе увагу специфіка ЯН-ІНЬ активності при збудженні репрезентативних ФАЗ **VL** (ЯН) та **LR** (ІНЬ). Складається враження, що їм притаманні буферні властивості в механізмах симпатичної і парасимпатичної регуляції функціональної рівноваги.

Репрезентативна динаміка ЯН-ІНЬ активності по групах (мал.3).

Парасимпатична спрямованість каналів групи ІНЬ (1) - ІНЬ-синдром.

Симпатична спрямованість каналів групи ЯН (2) - ЯН-синдром.

Мал.3 Специфікація ЯН-ІНЬ синдромів при збудженні окремих каналів.

Висновки.

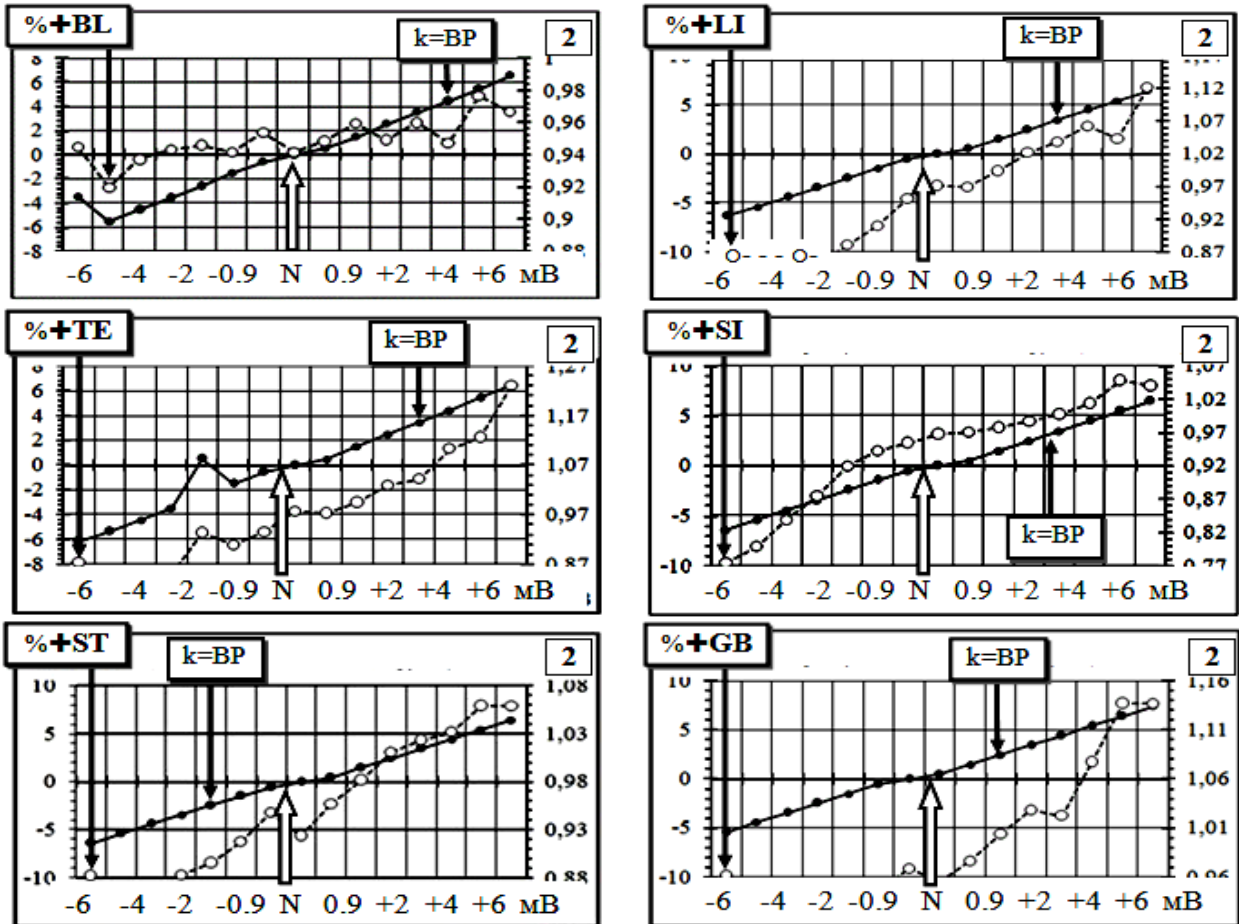
1. Зростання активності окремих каналів групи ІНЬ обумовлює зростання кількості випадків парасимпатичної активності...

2. Зростання активності окремих каналів групи ЯН обумовлює зростання кількості випадків симпатичної активності...

2. СИСТЕМНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ВЕГЕТАТИВНИХ КОЕФІЦІЄНТІВ

Симпатична спрямованість вегетативних коефіцієнтів при збудженні каналів ЯН-групи

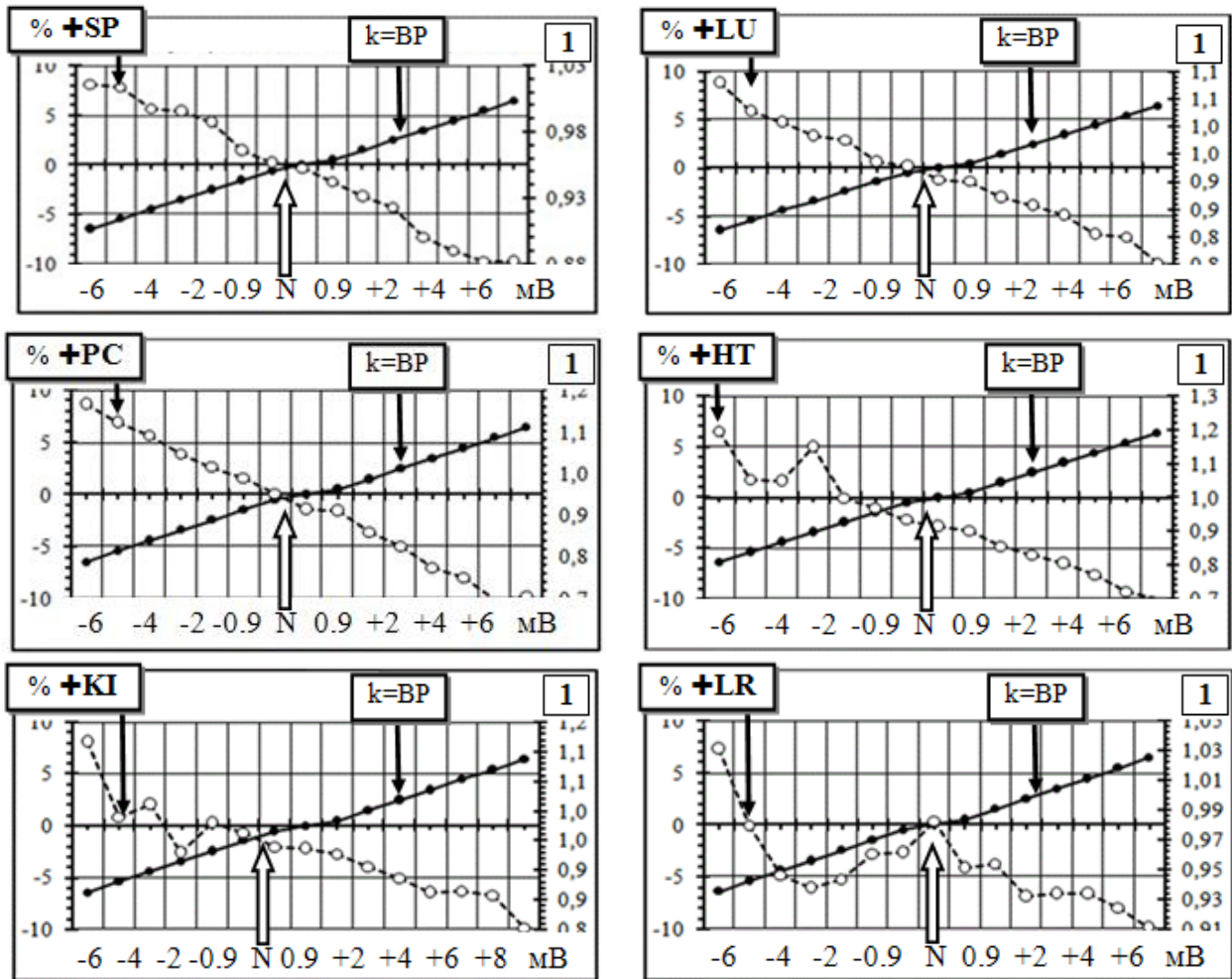
Збудження репрезентативних ФАЗ ЯН-групи (LI-ST-TE-SI-GB-BL) обумовлює розвиток ЯН-синдрому і супроводжується зростанням вегетативних коефіцієнтів **k-ВР** (мал.4). Останнє указує на порушення вегетативної рівноваги (**ВР**) і діагностичне значення **k-ВР** для оцінки рівнів симпатичної активності (12.347 спостережень).

Мал.4 Динаміка k-ВР при збудженні ЯН-систем.

Парасимпатична спрямованість вегетативних коефіцієнтів при збудженні каналів ІНЬ-групи

Збудження каналів ІНЬ-групи (LU-SP-PC-NT-LR-KI) обумовлює розвиток ІНЬ-синдрому і супроводжується зменшенням вегетативних коефіцієнтів **k-ВР** (мал.5). Останнє указує на порушення вегетативної рівноваги (**ВР**) і діагностичне значення **k-ВР** для оцінки рівнів парасимпатичної активності (12.347 спостережень).

Мал.5 Динаміка k-ВР при збудженні ІНЬ-систем.

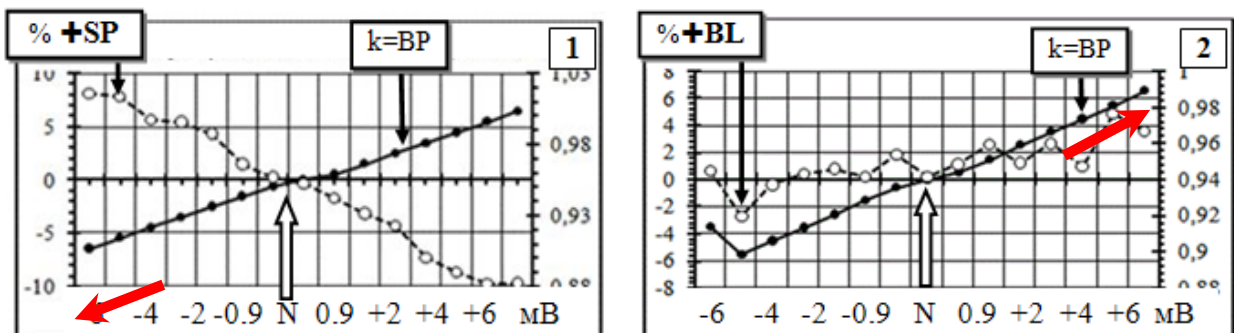
Динаміка k-ВР по системним ЯН-ІНЬ групам

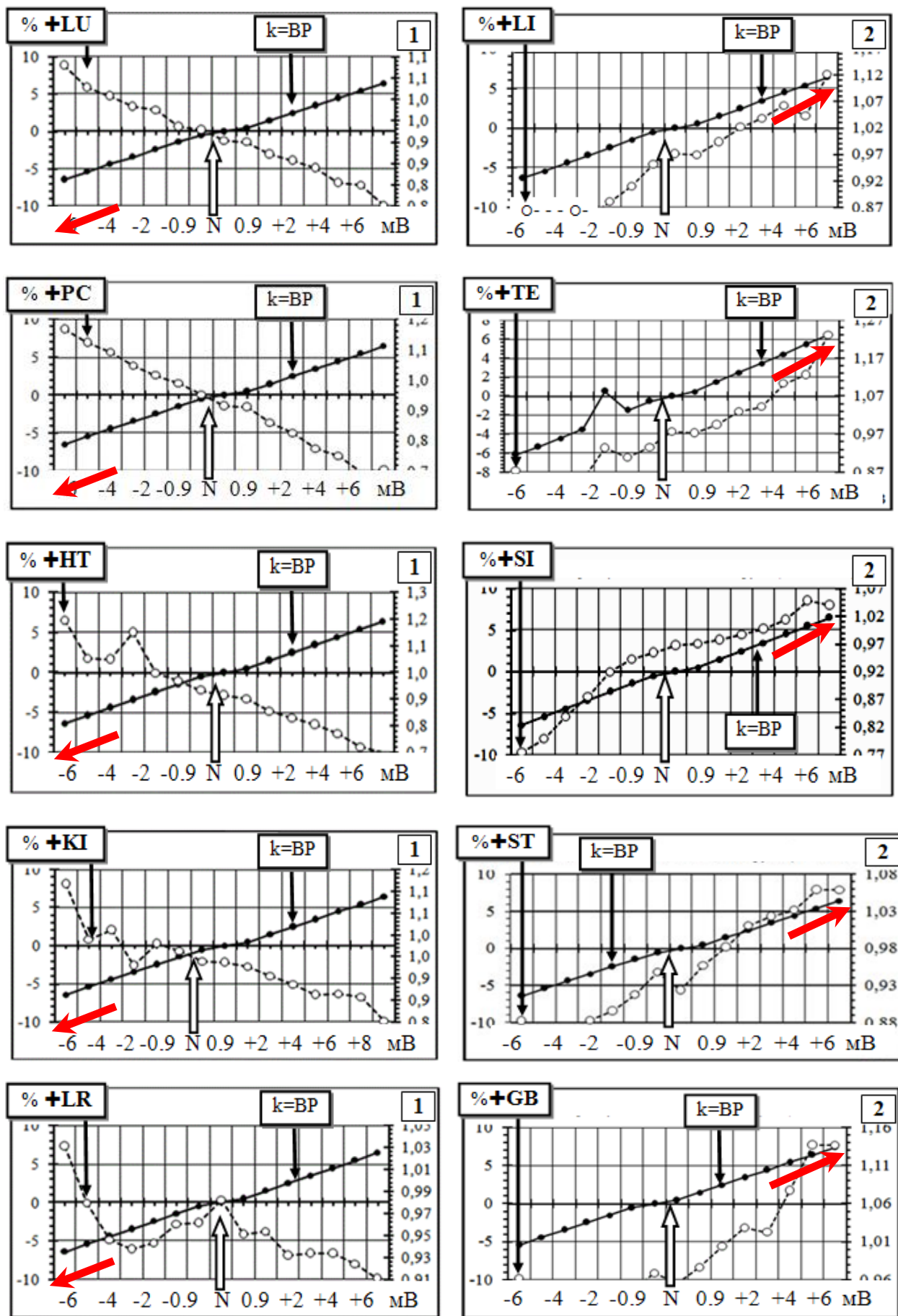
А тепер порівняємо динаміку системних вегетативних коефіцієнтів по окремим ЯН-ІНЬ групам (мал.6) і впевнимось в наступному.

Зростання k-ВР супроводжує симпатичну спрямованість каналів ЯН, а їх пригнічення, навпаки, парасимпатичну спрямованість каналів ІНЬ-групи. Отримані наслідки указують на діагностичне значення k-ВР при оцінці рівнів функціонально-вегетативних порушень. При цьому звертає на себе увагу специфічна синхронно-асинхронна динаміка k-ВР при збудженні функціональних систем BL-ЯН та LR-ІНЬ.

Парасимпатична спрямованість k-ВР при збудженні каналів ІНЬ (1).

Симпатична спрямованість k-ВР при збудженні каналів ЯН (2).

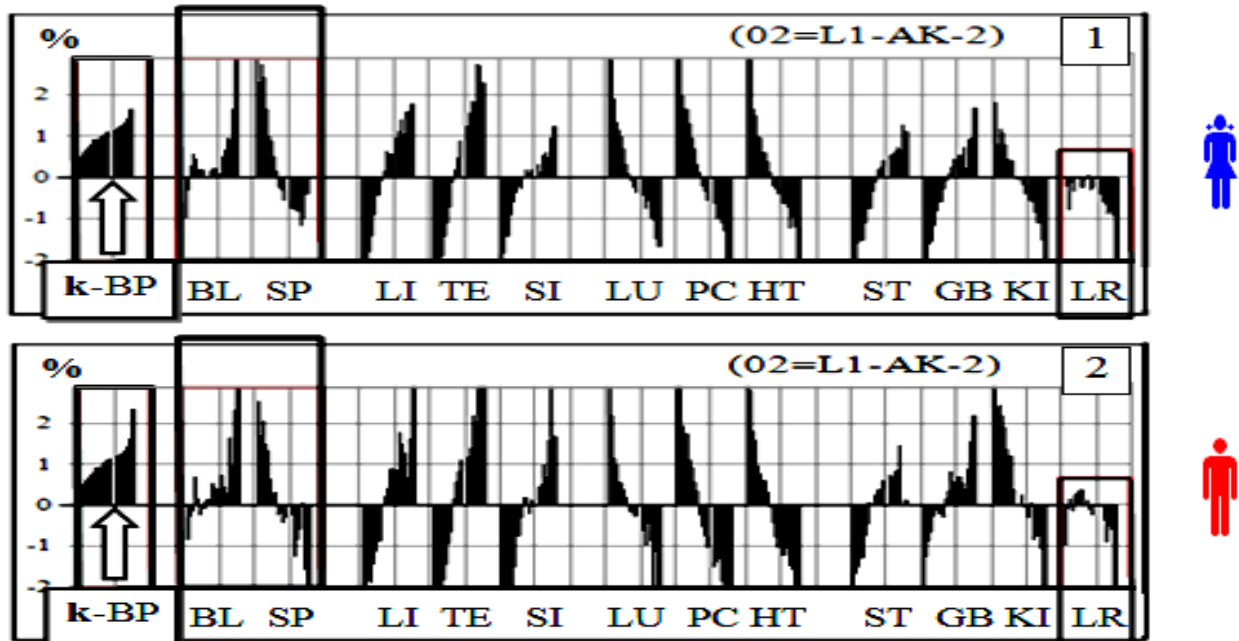

Мал.6 Симпатична (2) і парасимпатична (1) динаміка k-ВР.

3. ВЕГЕТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ І ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯН-ІНЬ СИСТЕМ

Зростаюча динаміка **k-ВР** в жіночій і чоловічій групах не має статевих особливостей. Прикладом слугують синхронні з динамікою вегетативних коефіцієнтів (**k**) функціональні реакції з боку **LI-TE-SI, ST-GB** (група ЯН), асинхронні з боку **LU-PC-HT, KI** (група ІНЬ) і парадоксальні системні реакції з боку **BL** (ЯН) та **LR** (ІНЬ; мал.7). Останнє знову звертає увагу на специфічну активність указаних системних груп.

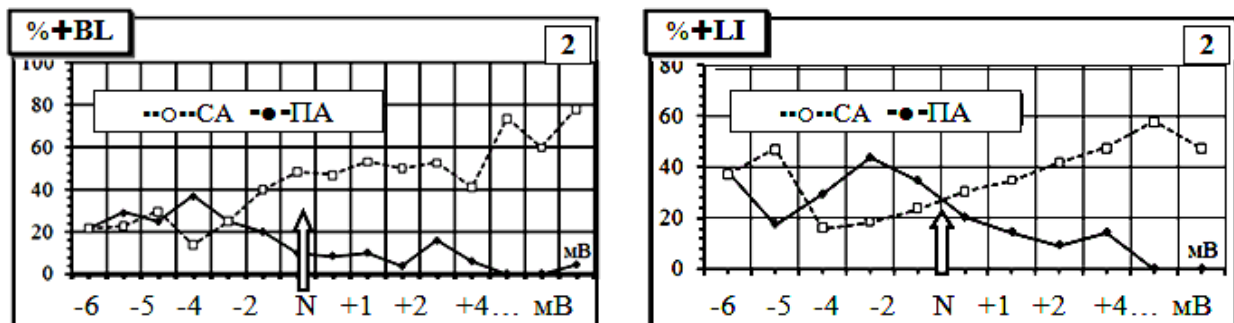
Мал.7 Аналогічна системна залежність в жіночій (1) і чоловічій (2) групах при зростаючій динаміці **k-ВР**.

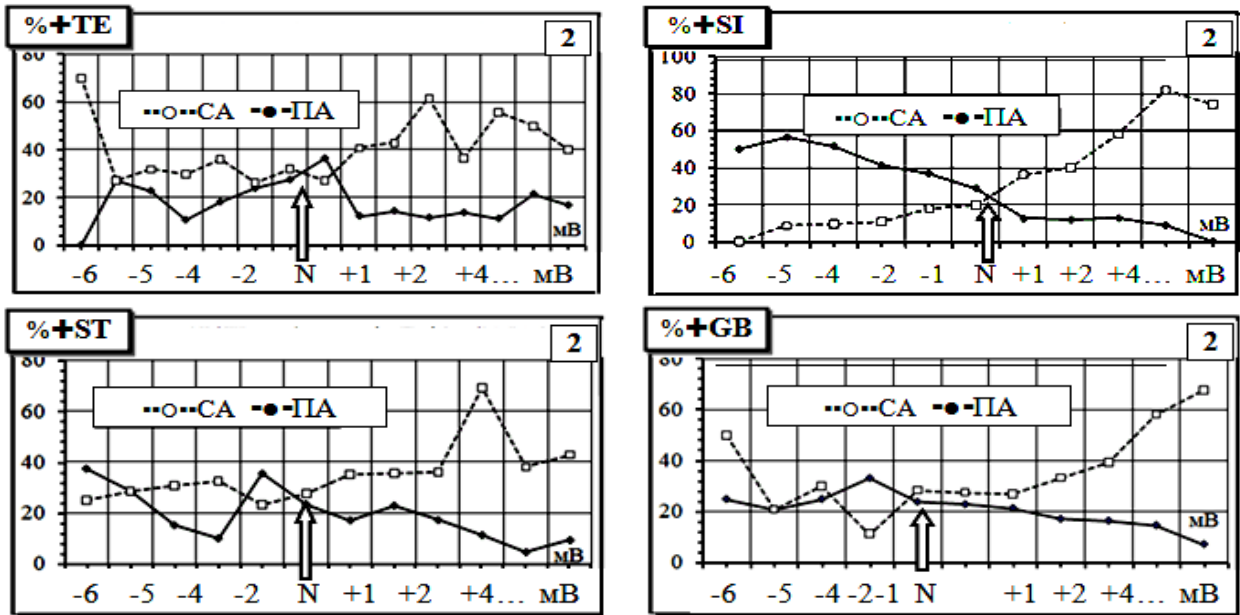
Розглянемо тепер нашу проблему під іншим кутом зору: як залежать показники вегетативного гомеостазу [кількість випадків симпатичної (СА) і парасимпатичної (ПА) активності] від збудження окремих систем ЯН та ІНЬ груп?

Стало питання про залежність окремих вегетативних показників від збудження функціональних систем ЯН та ІНЬ груп.

Вегетативна залежність від активності каналів ЯН-групи

Біофізична реальність однозначно свідчить, що наростаюче збудження (енергетична активність) функціональних систем ЯН-групи **LI-ST-TE-SI-GB-BL** обумовлює вірогідне зростання кількості випадків симпатичної активності (СА) і зменшення кількості випадків парасимпатичної (ПА) [12.347 спостережень; мал.8].

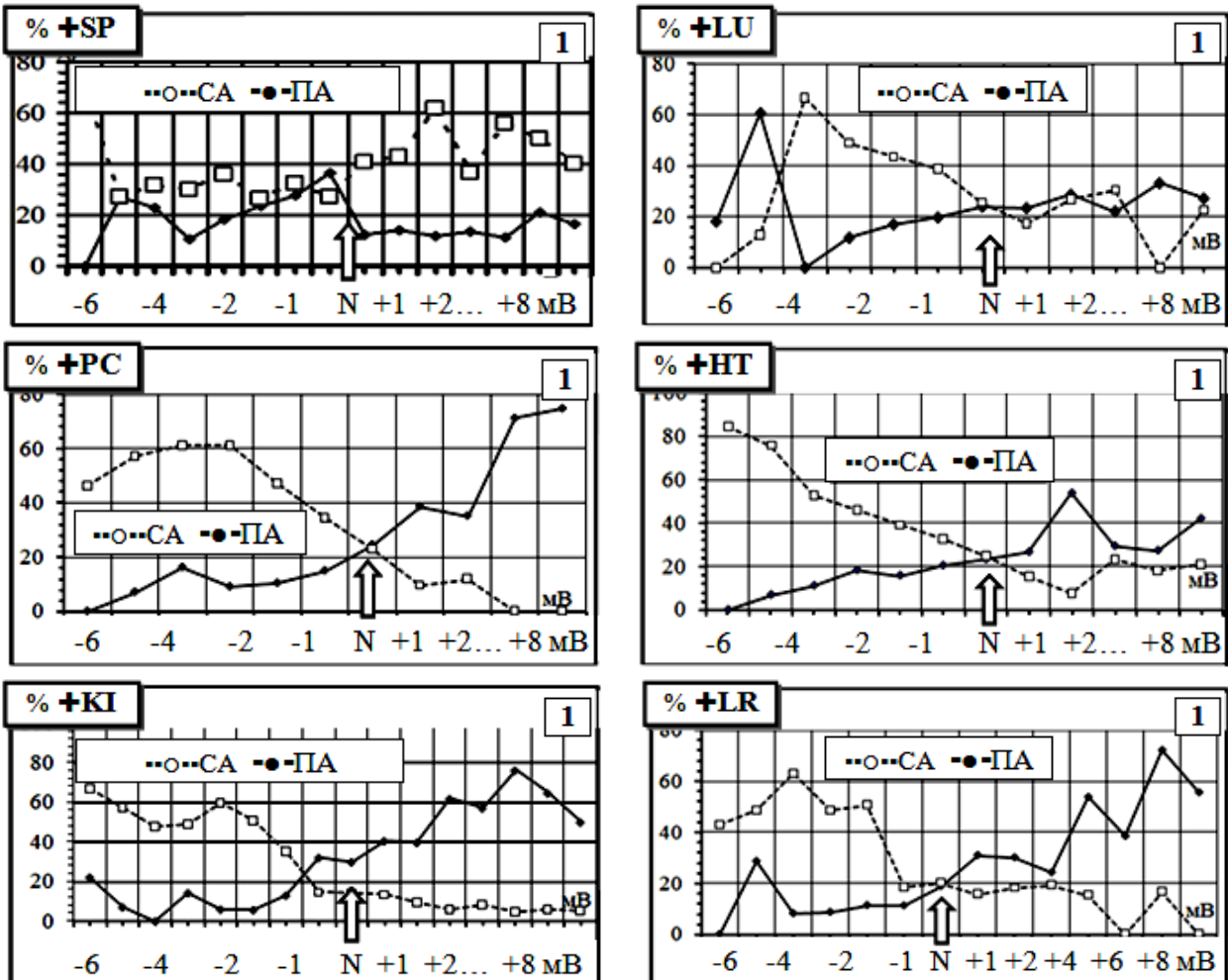

Мал. 8 Симпатична спрямованість збудження каналів ЯН-групи

Вегетативна залежність від активності каналів ІНЬ-групи

Наростаюче збудження функціональних систем ІНЬ-групи (LU-SP-PC-HT-LR-KI) обумовлює вірогідне зростання кількості випадків парасимпатичної (PIA) і зменшення симпатичної (CA) активності (12.347 спостережень; мал.9).

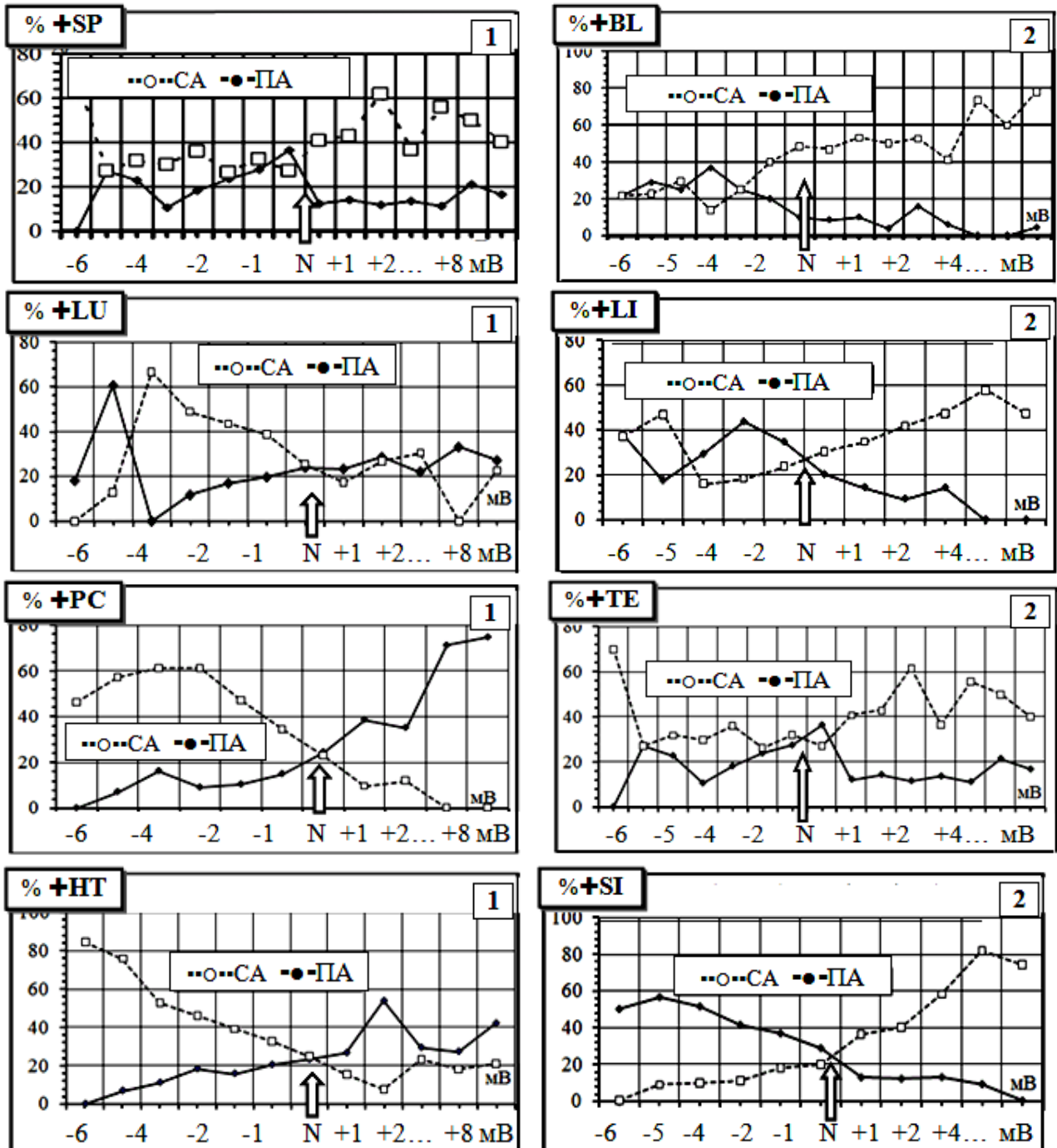
Мал.9 Парасимпатична спрямованість збудження каналів ІНЬ-групи

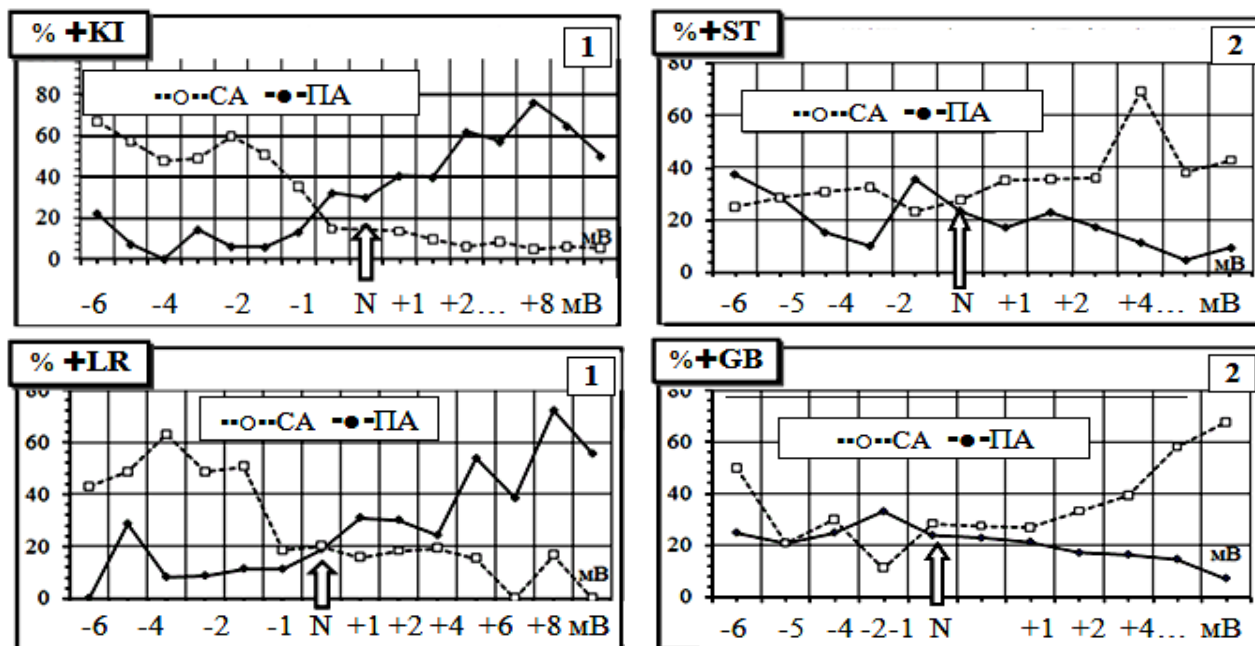
СА і ПА по ЯН-ІНЬ групам

А тепер порівняємо динаміку симпатичної (СА) і парасимпатичної (ПА) залежності від збудження окремих каналів ЯН та ІНЬ груп (мал.10). Аналіз наведеного матеріалу свідчить: 1)наростаюче збудження окремих систем ЯН-групи обумовлює зростання кількості випадків симпатичної активності; 2)наростаюче збудження окремих систем ІНЬ-групи обумовлює зростання кількості випадків парасимпатичної активності; 3) активність каналів ЯН-ІНЬ груп має чітко виражену вегетативну спрямованість.

Парасимпатична спрямованість збудження каналів ІНЬ групи (1)

Симпатична спрямованість збудження каналів ЯН групи (2)

Мал.10 Системна симпатична (2) і парасимпатична (1) спрямованість.

Аналіз попереднього матеріалу однозначно свідчить, що кількість випадків симпатичної активності вірогідно залежить від зростання активності функціональних систем ЯН-групи, а парасимпатичної – від зростання активності функціональних систем групи ІНЬ.

Стало питання про взаємозалежну динаміку вегетативних показників (СА і ПА) з показниками зони вегетативної рівноваги

Висновки

1) Традиційна Голкотерапія має безпосереднє відношення до функціонально-вегетативного гомеостазу.

2) Точки акупунктури і з'єднуючі їх акупунктурні канали є системами функціонально-вегетативної інформації.

3) Концепція ІНЬ-ЯН синдромів співвідносна з розумінням парасимпатичної і симпатичної активності ВНС.

Список використаної літератури

1. Василенко А.М. Егоров В.В., Козко А.А. Комплементарная медицина на пути к правовому регулированию // Рефлексотерапия и комплементарная медицина. – №1(7), 2014. – С.4-24.
2. Вегетативные расстройства. Клиника, диагностика, лечение /Вейн А. М., Вознесенская Т.Г., Воробйова О.В. [и др.]; под ред. А. Вейна – М.: Медицинское информационное агенство, 2000. – 750 с. – ISBN 5-89481-066-3
3. Гербер Р. Вибрационная терапия // М., София, Гелиос, 2001.-592с. – ISBN 5-220-00451-4
4. Дубровин Д.А. Трудные вопросы классической китайской медицины (трактат Нейцзин) : монография / Д. А. Дубровин. – Л., Акта Прес, 1991, 223 с. – ISBN 5-85-962-001-02
5. Иглоукальвание (перевод с вьетнамского). : монография / под общей редакцией Хоанг Бао Тяо, Ла Куанг Ниеп. – М., Медицина, 1988. – 672 с. – ISBN 5-225-00299-4
6. Макац В.Г., Макац Д.В., Макац Е.Ф., Макац Дм.В. Лекция–4 Функционально-вегетативная система человека как биофизическая основа гомеостаза // Медиздат, РФ, Рефлексотерапевт № 8/2011–С.3–23.
7. Макац В.Г., Макац Д.В., Макац Е.Ф., Макац Дм.В. Лекция–5 Биофизическая реальность прогноза вегетативных расстройств. Ошибки традиционной китайской иглотерапии // Медиздат, РФ, Рефлексотерапевт № 11/2011–С.3–18.
8. Макац В.Г., Макац Д.В., Макац Е.Ф., Макац Дм.В. Лекция–6 Современные проблемы диагностики вегетативного гомеостаза. Принципиальная оригинальность нового функционального направления (часть 1) // Медиздат, РФ, Рефлексотерапевт №12/2011–С.3–21.
9. Makats V., Makats D., Makats D., Makats E. Unknown Chinese acupuncture (reality, errors, problems). Vol. I – Vinnytsia: "Naukova Initiatyva", Editorial office "Nilan Ltd.", 2016. – 276 ISBN 978-966-2932-80-5